

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій

Кафедра кримінального права та правосуддя

**Діяльність адвоката
у кримінальному провадженні**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до проведення семінарських занять
для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр»
спеціальності 081 «Право»,
освітньої програми «Кримінальна юстиція
(Суд. Прокуратура. Адвокатура)»

Обговорено та рекомендовано
на засіданні кафедри
кримінального права та
правосуддя
Протокол №3 від 30 вересня
2019 р.

Діяльність адвоката у кримінальному провадженні. Методичні вказівки до проведення семінарських занять для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр» спеціальності 081 «Право», освітньої програми «Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура)» / Укл.: Петрик О.Л. – Чернігів: ННІ права і соціальних технологій ЧНТУ, 2019-29 с.

Укладач: Петрик Олена Леонідівна, кандидат наук з державного управління, доцент кафедри кримінального права та правосуддя

Відповідальний за випуск: Коломієць Наталія Володимирівна, доктор юридичних наук, доцент, завідувач кафедри кримінального права та правосуддя

Рецензент: Селецький Олексій Вікторович, кандидат юридичних наук, доцент, декан юридичного факультету Навчально-наукового інституту права і соціальних технологій ЧНТУ

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Основні положення програми навчальної дисципліни “Діяльність адвоката у кримінальному провадженні”	6
1.1 Тематичний план навчальної дисципліни.....	6
1.2 Розподіл обсягу годин за темами, формами вивчення та контролю.....	9
1.3 Методи поточного та підсумкового атестаційного контролю з навчальної дисципліни	9
2. Тематичні плани семінарських занять із навчальної дисципліни “Діяльність адвоката у кримінальному провадженні”	12
2.1 Семінарське заняття 1.....	13
2.2 Семінарське заняття 2.....	15
2.3 Семінарське заняття 3.....	16
2.4 Семінарське заняття 4.....	18
2.5 Семінарське заняття 5.....	20
2.6 Семінарське заняття 6.....	24
2.7 Семінарське заняття 7.....	26
3. Орієнтовний перелік питань на залік із навчальної дисципліни “Діяльність адвоката у кримінальному провадженні”	27

ВСТУП

Наука про адвокатуру є однією зі спеціальних галузей юридичної науки, якій відводиться важлива роль у системі наукового забезпечення зміцнення законності та правопорядку в країні, а також дотримання прав, свобод та законних інтересів людини й громадянина. У ній поєднуються перетворені й вдосконалені висновки фундаментальних галузей права, а також ураховано нові висновки правової думки, що з'явилися порівняно нещодавно.

В Україні функціонування інституту адвокатури впливає з положень ст.ст. 59 та 131-2 Конституції України, згідно з якими для надання професійної правничої допомоги діє адвокатура, виключно адвокати здійснюють захист і представництво в суді, крім випадків, встановлених законом. Кожен має право на професійну правничу допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Під час кримінального провадження бути захисником може бути виключно особа, яка набула статусу адвоката відповідно до вимог законодавства України.

Сучасний етап розвитку українського суспільства, інституціональні зміни вимагають вдосконалення організації та функціонування адвокатури як важливого інституту громадянського суспільства. У порівнянні з тенденціями минулого століття ставлення до прав і свобод людини й громадянина докорінно змінилося. При цьому необхідною умовою формування правової держави стало вдосконалення правового захисту прав і свобод громадян і юридичних осіб, і зокрема, під час кримінального провадження. Кінцева мета діяльності такої держави полягає в ефективному забезпеченні прав і свобод людини та громадянина. Досягнення цієї мети нерозривно пов'язане з обов'язком держави створювати систему та механізми захисту прав і свобод, встановлювати чіткі юридичні гарантії такого захисту.

За своєю природою адвокатура є одним з інститутів демократичного суспільства, оскільки виконує найважливіші громадянські функції – захист та представництво прав і законних інтересів громадян і юридичних осіб. З кожним роком відбуваються процеси реформування вітчизняної правової системи та

законодавства, що викликає та в значній мірі розширює тематику наукових досліджень у юриспруденції й, в свою чергу, обумовлює необхідність вивчення навчальної дисципліни "Діяльність адвоката у кримінальному провадженні" у межах програми підготовки майбутніх фахівців в галузі права.

Згідно із навчальним планом, крім лекційного курсу з навчальної дисципліни "Діяльність адвоката у кримінальному провадженні", передбачено семінарські заняття, що проводяться з метою контролю підготовки та оцінки рівня знань здобувачів вищої освіти.

Методичні вказівки підготовлені для здобувачів вищої освіти Чернігівського національного технологічного університету спеціальності 081 «Право», освітньої програми «Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура)», відповідають програмі навчальної дисципліни "Діяльність адвоката у кримінальному провадженні" та можуть використовуватись для проведення семінарських занять.

Метою даного навчально-методичного видання є сприяння формуванню у здобувачів вищої освіти Чернігівського національного технологічного університету навичок самостійної навчальної, науково-дослідної й практичної роботи, а також допомога здобувачам в опрацюванні питань, які виносяться на семінарські заняття з навчальної дисципліни.

1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ДІЯЛЬНІСТЬ АДВОКАТА У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ”.

Метою викладання навчальної дисципліни “Діяльність адвоката у кримінальному провадженні” є ознайомлення здобувачів вищої освіти з теоретичними та практичними проблемами та поглиблене засвоєння положень кримінального процесуального права України з точки зору захисту адвокатом (захисником) прав підозрюваного (обвинуваченого), підсудного з урахуванням “переваг” сторони захисту, а також ознайомлення з практикою діяльності адвокатів у кримінальному правосудді, вироблення на цій основі навичок наукового дослідження проблем захисту у кримінальному провадженні; оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності.

Завдання, які вирішуються в ході вивчення дисципліни:

- аналіз актів кримінального процесуального законодавства України, навчальної та монографічної літератури;
- вирішення аналітичних завдань та практичних казусів відповідно до програми дисципліни, формулювання наукових проблем та визначення шляхів їх вирішення;
- вивченні основних філософських і правових категорій, методів аналізу та синтезу, сутності абстрактного мислення;
- формування уміння тлумачити та правильно застосовувати норми матеріального та процесуального права;
- вивчення системи судових та правоохоронних органів, які забезпечують охорону прав людини й громадянина;
- здобуття навиків надання консультацій щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях;
- застосування здобувачами вищої освіти набутих знань в практичній діяльності.

1.1 Тематичний план навчальної дисципліни “Діяльність адвоката у кримінальному провадженні”

Змістовний модуль 1. Загальна характеристика діяльності адвоката у кримінальному провадженні

ТЕМА 1. Предмет, суть та завдання діяльності адвоката у кримінальному провадженні.

Захист як один із видів адвокатської діяльності. Поняття захисника у кримінальному провадженні. Форми участі адвоката у кримінальному провадженні, їх значення та вплив на досудове розслідування. Кримінальне процесуальне законодавство як основа діяльності адвоката у кримінальному провадженні. Міжнародні стандарти захисту.

ТЕМА 2. Організація діяльності адвоката-захисника у кримінальному провадженні.

Обов'язкова участь захисника у кримінальному судочинстві. Документи, які підтверджують повноваження захисника у провадженні. Залучення захисника до окремої процесуальної дії. Обставини, які виключають участь захисника у кримінальному у провадженні. Вимоги до захисника та здобуття статусу адвоката в Україні. Поняття процесуального статусу захисника як суб'єкта кримінального провадження. Загальні та спеціальні права та обов'язки захисника як адвоката. Суть та значення адвокатської етики у діяльності захисника. Способи притягнення захисника до відповідальності за невиконання обов'язків у кримінальному провадженні.

ТЕМА 3. Гарантії діяльності захисника у кримінальному провадженні.

Класифікація гарантій діяльності захисника у кримінальному провадженні. Загальні гарантії діяльності адвоката у кримінальному провадженні. Гарантії спрямовані на дотримання адвокатської таємниці. Суперечності між КПК України та Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» у частині визначення цих гарантій. Гарантії пов'язані із особливостями проведення окремих процесуальних дій відносно адвоката. Гарантії пов'язані з особливим порядком притягнення адвокатів до відповідальності. Процесуальні гарантії, передбачені виключно КПК України.

Змістовний модуль 2. Особливості діяльності адвоката у кримінальному провадженні

ТЕМА 4. Участь захисника на стадії досудового розслідування.

Стратегії та тактики захисту на стадії досудового розслідування. Збирання доказів захисником. Подання адвокатських запитів. Вимоги до адвокатського запиту. Процесуальні та тактичні можливості захисника під час проведення слідчих дій. Діяльність захисника під час обрання, зміни та продовження заходів забезпечення кримінального провадження. Поняття адвокатського дос'є, співвідношення його із захисним дос'є. Право та обов'язок ведення адвокатського дос'є захисником. Вимоги до дос'є. Відкриття матеріалів досудового розслідування. Спеціальне досудове розслідування.

ТЕМА 5. Особливості діяльності захисника на стадії підготовчого провадження та у суді першої інстанції.

Підготовка клієнта до участі у судовому розгляді. Вироблення стратегії захисту та вказаних стадіях. Узгодження їх з обвинуваченим. Участь у

дослідженні обставин та перевірки їх доказами під час судового розгляду. Доведення недопустимості доказів сторони обвинувачення. Поняття захисної промови. Підготовка захисника до захисної промови. Структура захисної промови. Наукові рекомендації стосовно структури та подачі захисної промови (зовнішньої форми).

ТЕМА 6. Захисник у стадіях перегляду судових рішень.

Апеляційна (касаційна) скарга. Вимоги до таких скарг. Складання скарг захисником. Строк подання скарг про перегляд судових рішень та підстави їх подання. Вступ у апеляційне та касаційне провадження нового захисника. Правові наслідки подачі апеляційної (касаційної) скарги захисником, який втратив повноваження захисника. Особливості діяльності захисника під час апеляційного та касаційного провадження.

ТЕМА 7. Діяльність захисника у провадженнях за участю суду присяжних.

Виникнення права на суд присяжних. Участь захисника у формуванні колегії суду присяжних. Особливості доказування захисником у судовому провадженні за участю присяжних. “Нові” можливості захисника у суді присяжних. Особливості захисної промови у суді присяжних.

Таблиця 1.1 Структура навчальної дисципліни

№ пп	Найменування розділів і тем	Лекції	Семінар. (практ. занят)	Самостійна робота
1	Змістовний модуль 1. Загальна характеристика діяльності адвоката у кримінальному провадженні			
	Предмет, суть та завдання діяльності адвоката у кримінальному провадженні.	2	2	8
	Організація діяльності адвоката-захисника у кримінальному провадженні.	2	2	8
	Гарантії діяльності захисника у кримінальному провадженні.	2	2	8
	Разом	6	6	24
2	Змістовний модуль 2. Особливості діяльності адвоката у кримінальному провадженні			
	Участь захисника на стадії досудового розслідування	2	2	8
	Особливості діяльності захисника на стадії підготовчого провадження та у суді першої інстанції.	2	2	10

	Дії захисника у кримінальному провадженні під час перегляду судових рішень.	2	2	10
	Діяльність захисника у провадженнях за участю суду присяжних.	2	2	10
	Разом	8	8	38
	В с ь о г о :	14	14	62

1.2 Розподіл обсягу годин з дисципліни за темами, формами вивчення та контролю

Загальна кількість годин за навчальним планом: всього - 90 год., лекц. - 14 год., сем. – 14 год., сам.роб. - 62 год. I семестр. Всього - 90. II семестр. Всього 0 - год. Форма завершення навчання: I сем. - залік.

1.3 Методи поточного та підсумкового атестаційного контролю з навчальної дисципліни

Поточний контроль проводиться шляхом спілкування із здобувачами вищої освіти під час лекцій, семінарських занять та консультацій, опитувань здобувачів вищої освіти під час захисту індивідуальних робіт, тестування, опитування з питань, що виносяться на самостійне опрацювання.

Після завершення вивчення змістових модулів наприкінці семестру проводиться контрольна робота. Варіанти завдань до контрольної роботи знаходяться в пакеті документів на дисципліну.

Бали, які набрані здобувачами вищої освіти під час поточного контролю, дораховуються до модульних оцінок.

Підсумковий контроль включає модульний та семестровий контроль. Модульний контроль проводиться у вигляді письмової відповіді.

Семестровий контроль за результатами вивчення дисципліни проводиться в останній атестаційний тиждень семестру (сесію) шляхом зваженого додавання результатів модульного контролю та постановки підсумкової оцінки до екзаменаційної відомості.

Таблиця 1.2 Види робіт та розподіл балів, які отримує здобувач вищої освіти

№	Вид роботи	Кількість балів за семестр
1.	Робота на семінарському занятті	0-30
2.	Письмові роботи за результатами модульного контролю	0-10
3.	Індивідуальна робота здобувача вищої освіти	0-10

4	Підсумкова контрольна робота (одна в семестр)	0-10
5.	Результати диференційованого заліку	0-40
	Кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати при семестровому контролі за різні види роботи враховуючи кількість семінарських та лекційних занять	0-100

Примітка: кількість та види робіт, що підлягають оцінюванню, залежить від обсягу лекційних та семінарських годин у семестрі і визначаються викладачем.

Пояснення видів робіт та вимоги до їх оцінювання

1. Робота на семінарському занятті

Усне опитування - включає в себе опитування за будь-яким питанням, винесеним на семінарське заняття (за вибором викладача), відповідь на питання інших здобувачів вищої освіти, запитання здобувачів вищої освіти один до одного, відповідей інших здобувачів вищої освіти, відповідь на питання для повторення (із тем, що було вивчено раніше), відповіді на контрольні питання з теми семінарського заняття.

Максимальна кількість балів може бути виставлена здобувачам вищої освіти, підготовленим до відповідей на усі питання теми.

Оцінюючи відповідь, викладач керується такими критеріями, як: правильність відповідей на питання, повнота й конкретність відповіді, ступінь використання наукових і нормативних джерел, уміння пов'язати теорію з практикою, логіка та аргументованість викладу думок, культура мови.

Письмове опитування на семінарі проводиться на початку кожного заняття (5-10) хвилин. Викликаються 4-6 здобувачів вищої освіти, які повинні дати відповіді на запитання, запропоновані викладачем на його розсуд. Це можуть бути питання як теми даного семінарського заняття, так і з попередніх тем.

Метою проведення письмового опитування є перевірка готовності здобувачів вищої освіти до семінарського заняття та вміння змістовно та коротко викласти окремі питання теми.

Оцінюючи відповідь, викладач керується такими критеріями: повнота, правильність та стислість відповіді, логіка й аргументованість викладу думок.

Вирішення тестових завдань проводиться на початку кожного семінарського заняття (5-10) хвилин. Викладачем також викликаються 4-6 здобувачів вищої освіти, які повинні дати відповіді на тестові запитання запропоновані викладачем.

Обговорення індивідуальних робіт здобувачів вищої освіти (есе, реферування наукової літератури чи пошуку додаткової літератури) проводиться в ході семінарського заняття.

2. Письмова робота за результатами модульного контролю

Відповідно до програми навчальної дисципліни викладач проводить дві письмові роботи за результати вивчення кожного змістового модуля. Кожна письмова робота може включати теоретичні питання, тестові та практичне завдання. Питання письмової роботи охоплюють всі теми відповідного змістового модуля. Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати за результатами однієї письмової роботи становить 20 балів.

3. Індивідуальна робота здобувача вищої освіти

Есе (реферат). Викладачем визначаються проблемні теми для есе, пропонується дослідити їх та викласти власне бачення проблематики.

Відповідно есе варто писати від руки, а не друкувати на комп'ютері, щоб запобігти запозиченням з мережі Internet.

Критерієм оцінки есе є такі його параметри: виразно сформульована проблема; обґрунтування її актуальності; короткий огляд літературних джерел та поглядів різних (кількох) авторів на суть проблеми; логічна послідовність та аргументованість викладу змісту есе; наявність власної (авторської) позиції; пов'язаність змісту есе із сучасними українськими реаліями (практичними чи теоретичними); наявність висновку й посилань на джерела.

Обсяг реферату не повинен перевищувати 5-7 сторінок. Після перевірки викладачем робота підлягає захисту перед аудиторією протягом 5 хвилин. Здобувач вищої освіти повинен відповідати на запитання інших здобувачів вищої освіти та викладача. Ці відповіді зараховуються при визначенні кількості балів.

Пошук наукової літератури за певною темою

Викладачем пропонуються теми за курсом або його частиною, на які здобувачі вищої освіти мають в бібліотеці та в мережі Internet підібрати відповідну літературу. Така робота може виконуватись як усіма здобувачами вищої освіти, так і окремими здобувачами вищої освіти як індивідуальна робота.

4. Підсумкова контрольна робота проводиться один раз в семестр за результатами вивчення всіх змістових модулів.

Вона включає у себе теоретичні питання та тестові завдання. У завдання контрольної роботи можуть включатися питання з тем, вивчення яких не виносились на семінарські заняття, а також питання, які передбачені планом для самостійного вивчення.

Про проведення підсумкової роботи здобувачі вищої освіти попереджаються не менш як за тиждень. Із переліком тем, питання з яких буде винесено на контрольну роботу, здобувачі вищої освіти також ознайомлюються завчасно.

Після перевірки контрольної роботи та оголошення її результатів здобувачам вищої освіти надається можливість ознайомитись з власними роботами та завданнями для них, і при необхідності - апелювати щодо результатів контрольної роботи.

2 ТЕМАТИЧНІ ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарські заняття є ефективною формою організації навчання у закладі вищої освіти, із якими органічно поєднувати лекції. Така форма заняття відіграє важливу роль у вивченні дисципліни “Діяльність адвоката у кримінальному провадженні”, оскільки:

- стимулює регулярне вивчення здобувачами вищої освіти першоджерел та іншої літератури, а також матеріалів лекційного курсу;
- закріплює знання, отримані здобувачами вищої освіти на лекції та під час самостійної роботи;
- дозволяє здобувачам вищої освіти перевірити правильність раніше отриманих знань, вичленувати в них найбільш важливе, істотне;
- формує навички самостійного мислення, усного виступу з теоретичних питань, привчаючи здобувачів вищої освіти вільно оперувати термінологією, основними поняттями та категоріями;
- дає можливість поєднати теоретичні знання із практичними навичками;
- надає можливість викладачу систематично контролювати рівень самостійної роботи здобувачів вищої освіти над першоджерелами, іншим навчальним матеріалом, ступінь їх уважності на лекціях.

Робота на семінарському занятті включає:

- усні опитування здобувачів вищої освіти, обговорення питань передбачених планом семінарських занять;
- коротке письмове опитування здобувачів вищої освіти з основних питань теми та вирішення тестових завдань;
- обговорення доповідей з питань, що пропонуються для самостійного вивчення здобувачами вищої освіти.

Самостійна робота є основним способом оволодіння здобувачів вищої освіти матеріалу у вільний від обов’язкових занять час, але її зміст визначається робочою програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти з дисципліни “Діяльність адвоката у кримінальному провадженні” включає:

- поглиблене вивчення питань з кожної теми, враховуючи і ті, що виносяться на обговорення на семінарському занятті;
- пошук та аналіз додаткової рекомендованої літератури для виконання індивідуальних завдань;
- есе (реферат);
- реферування наукової літератури.

Семінарське заняття 1

Тема 1. Предмет, суть та завдання діяльності адвоката у кримінальному провадженні.

1. Захист як один із видів адвокатської діяльності.
2. Поняття захисника у кримінальному провадженні.
3. Форми участі адвоката у кримінальному провадженні, їх значення та вплив на досудове розслідування.
4. Нормативно-правові джерела навчальної дисципліни "Діяльність адвоката у кримінальному провадженні" (Закон України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність», Закон України «Про надання безоплатної правової допомоги», КПК України, міжнародне право та інші нормативні акти, що регулюють адвокатську діяльність).

Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

1. Розвиток демократичних засад організації адвокатури та адвокатської діяльності під час кримінального провадження в Україні.
2. Рішення ЄСПЛ у контексті новітніх підходів до розуміння захисту у кримінальному провадженні.
3. Адвокат як суб'єкт кримінального провадження у державах континентальної та англо-саксонської систем права.
4. Адвокатура та адвокатська діяльність в контексті Конституції України, Кримінального процесуального кодексу, Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та інших нормативно-правових документів.

Теми есе (рефератів)

1. Конституційний статус і завдання адвокатури.
2. Засади державної політики України в галузі прав людини.
3. Адвокатура, її місце і роль в сучасному суспільстві.
4. Міжнародні стандарти захисту.
5. Впорядкування адвокатської професії у «Правах, по котрым судится малоросийский народ».

Рекомендована література

1. Алєнін Ю., Пожар В. Цивільний позов у кримінальному провадженні: особливості доказування та вирішення // Право України. – 2014. – №10. – С.116-123.
2. Бірюкова А. Проблемні аспекти здійснення захисту та надання правової допомоги адвокатами / А. Бірюкова // Юридична Україна. – 2005. – №1. – С. 49-54.

3. Гришина Т.М. Становлення захисту адвокатів і представників особи у X–XIX ст. / Т.М. Гришина. // Актуальні проблеми економіки. – 2004. – № 3 (33). – С. 196–206.

4. Дубівка І. Г. Правова регламентація участі захисника у кримінальному процесі за законодавством зарубіжних країн. – Юридичний часопис академії внутрішніх справ. – 2017. – № 1. (3).

5. Колесник Г. Адвокатура України: Декларація щодо захисту прав людини у кримінальному провадженні / Г. Колесник // Вісник Національної асоціації адвокатів України. – 2015. – № 5. – С. 13–19.

6. Кузьмічова-Кисленко Є. В. Захисник у кримінальному процесі України / Є. В. Кузьмічова-Кисленко // Юридична наука. – 2014. – № 10. – С. 104–109. з.п Кучевський П. Конституційний принцип забезпечення права на правову допомогу – основа участі адвоката у захисті прав і законних інтересів учасників кримінального процесу / П. Кучевський // Підприємництво, господарство і право. – 2010. – № 11. – С. 138–140. з.п Кучинська О. Забезпечення права на захист та кваліфіковану правову допомогу в кримінальному провадженні / О. Кучинська // Юридична Україна. – 2012. – № 4. – С. 65–69.

7. Рибалка О. Обов'язкова участь адвоката – представника потерпілого в кримінальному процесі / О. Рибалка // Підприємництво, господарство і право. – 2011. – № 12. – С. 169–172.

8. Русанова О. Г. Процесуальне представництво адвоката у кримінальному процесі як гарантія захисту конституційних прав потерпілого / О. Г. Русанова // Адвокат. – 2012. – № 2. – С. 42–45.

9. Попелюшко В.О. Функція захисту в кримінальному судочинстві України: правові, теоретичні та прикладні проблеми: монографія / В.О. Попелюшко. – Острого: Вид-во Острозька академія, 2009. – 634 с.

10. Старченко О.В. Проблеми захисту учасників кримінального судочинства / О.В. Старченко // Актуальні проблеми реформування кримінально- процесуального законодавства й удосконалення діяльності судових і правоохоронних органів України: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Луганськ, 20.04.2012 р. / М.Й. Курочка, О.І. Левченков, В.І. Галаган та ін. – Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2012. – С. 120-128.

11. Татаров О. Ю. Участь захисника у кримінальному провадженні: проблеми законодавчого врегулювання / О. Ю. Татаров, С. С. Чернявський // Вісник кримінального судочинства. – 2015. – № 2. – С. 77–84. з.п

12. Форитор Т. М. Участь представника потерпілого в кримінальному провадженні / Т. М. Форитор // Адвокат. – 2013. – № 3. – С. 46–48.

13. Ухаль А. М. Захист у кримінальній справі : навч. посіб. / А. М. Ухаль. – Ужгород : ТОВ "ІВА", 2010. – 136 с.

14. Єрохін В. В. Процесуальні особливості участі захисника як учасника кримінального провадження / В. В. Єрохін, О. О. Юхно // Право і Безпека. – 2014. – № 4. – С. 109–113.

Семінарське заняття 2

Тема 2. Організація діяльності адвоката-захисника у кримінальному провадженні.

1. Обов'язкова участь захисника у кримінальному судочинстві. Документи, які підтверджують повноваження захисника у провадженні.
2. Залучення захисника до окремої процесуальної дії.
3. Обставини, які виключають участь захисника у кримінальному провадженні.
4. Загальні та спеціальні права та обов'язки захисника у кримінальному провадженні.
5. Способи притягнення захисника до відповідальності за невиконання обов'язків у кримінальному провадженні.

Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

1. Вимоги до захисника та здобуття статусу адвоката в Україні
2. Поняття процесуального статусу захисника як суб'єкта кримінального провадження.
3. Суть та значення адвокатської етики у діяльності захисника.
4. Визначення “конфлікту інтересів” через призму кримінального провадження.

Теми есе (рефератів)

1. Склад та повноваження кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури та Вищої кваліфікаційної комісії України.
2. Випадки відмови захисника від виконання своїх обов'язків у кримінальному провадженні.
3. Відмова клієнта від послуг адвоката-захисника.

Рекомендована література

1. Алейников Г.І. Тактика захисту при перешкоджанні органів досудового слідства в допуску захисника до ведення справи / Г.І. Алейников // Адвокат. – 2004. – №8. – С. 11-15.
2. Варфоломеєва Т.В. Впровадження міжнародних правил адвокатської етики в Україні. / Т.В. Варфоломеєва. // Вісник Академії адвокатури України. – 2009. – №1 (14).
3. Іваницький С. О. Адвокат у кримінальному провадженні на підставі угоди / С. О. Іваницький // Адвокат. – 2013. – № 10. – С. 26–29.
4. Леляк О. Участь захисника під час укладення угоди про визнання винуватості: право чи обов'язок? / О. Леляк // Вісник прокуратури. – 2015. – № 2. – С. 49–57.

5. Мельник О. Право на захист у кримінальному процесі / О. Мельник // Вісник прокуратури. – 2015. – № 11. – С. 91–98.

6. Михайлова Н. В. Захистник та адвокат в кримінальному процесі: проблеми розмежування / Н. В. Михайлова, Є. Демощенко // Право і суспільство. – 2011. – № 6. – С. 234–237. з.п

7. Моторигіна М. Г. Функції сторони захисту в змагальному кримінальному провадженні / М. Г. Моторигіна // Університетські наукові записки / Хмельницьк. ун-т упр. та права. – Хмельницький, 2013. – № 1. – С. 347–351.

8. Сурбукова О.В. Адвокатське розслідування як інститут кримінально-процесуального права / О.В. Сурбукова. // Вісник Академії адвокатури України. – 2005. – № 4. – С. 97–103.

9. Удалова Л. Д. Суб'єкти кримінально-процесуального доказування : навч. посіб. / Л. Д. Удалова О. В. Рибалка. – Київ : КНТ, 2012. – 160 с.

10. Шепітько В. Ю. Тактика захисту обвинуваченого в кримінальному судочинстві // Вибрані твори / В. Ю. Шепітько. – Київ, 2010. – С. 181–184.

11. Юрасов. А.В. Адвокат. Процесуальні права згідно діючого законодавства України: практ. посіб. / А.В. Юрасов. – Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2012. – 307 с.

12. Яновська О. Г. Правова позиція захисту в кримінальному провадженні: шляхи відстоювання у процес доказування / О. Г. Яновська // Право України. – 2014. – № 10. – С. 124–132.

13. Яновська О. Г. Процесуальні форми протестної діяльності адвоката в кримінальному провадженні / О. Г. Яновська // Право України. – 2013. – № 11. – С. 165–172.

Семінарське заняття 3

Тема 3. Гарантії діяльності захисника у кримінальному провадженні.

1. Класифікація гарантій діяльності захисника у кримінальному провадженні.

2. Загальні гарантії діяльності адвоката у кримінальному провадженні.

3. Гарантії спрямовані на дотримання адвокатської таємниці.

4. Гарантії пов'язані із особливостями проведення окремих процесуальних дій відносно адвоката.

5. Гарантії пов'язані з особливим порядком притягненням адвокатів до відповідальності.

6. Процесуальні гарантії, передбачені виключно КПК України.

Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

1. Заборона втручання і перешкоджання здійсненню адвокатської діяльності.

2. Заборона вимагання від адвоката, його помічника, стажиста надання відомостей, що є адвокатською таємницею.

3. Заборона проведення щодо адвоката оперативно-розшукових заходів без дозволу суду.

4. Заборона проведення огляду, розголошення, витребування чи вилучення документів, пов'язаних із здійсненням адвокатської діяльності.

5. Рівність прав адвоката з іншими учасниками провадження.

6. Гарантування адвокату право на забезпечення безпеки під час участі у кримінальному провадженні.

7. Заборона залучати адвоката до конфіденційного співробітництва під час проведення оперативно-розшукових заходів.

8. Заборона втручання у приватне спілкування адвоката з клієнтом. Заборона втручання у правову позицію адвоката.

Теми есе (рефератів)

1. Підстави та порядок притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності та припинення адвокатської діяльності.

2. Порядок розгляду кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури заяви про видачу свідоцтва на право заняття адвокатською діяльністю.

3. Оскарження рішення про накладання дисциплінарного стягнення. Зняття стягнення.

Рекомендована література

1. Головань І.В. Захист професійної юридичної таємниці згідно законодавства України та Швейцарії / І.В. Головань. // Адвокат. – 2005. – № 1. – С 3–7.

2. Волкотруб С.Г. Імунітет у кримінальному процесі України. – Харків, 2005. (Розділ 4).

3. Волкотруб С.Г. Імунітет свідків і захист таємниці довірених відомостей в кримінальному процесі // Держава і право: Зб. наук. праць, вип. 16. – К.: Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України. 2002. – С.342-347.

4. Логінова С.М. Адвокатська таємниця: теорія і практика: автореф. дис. ... канд. юрид. наук; КНУ ім. Т. Шевченка. / С.М. Логінова. – К., 2002.

5. Панчук О. В. Захист прав свідка у кримінальному процесі України / О. В. Панчук // Адвокат. – 2012. – № 2. – С. 46–48.

6. Удалова Л. Д. Кримінально-процесуальні гарантії діяльності адвоката / Д. Д. Удалова, С. Л. Савицька. – Київ КНТ, 2014. – 170 с.

7. Удалова Л. Д. Свідоцький імунітет за новим КПК України / Л. Д. Удалова // Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ . - 2013. - № 1. - С. 284-288. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/aymvs_2013_1_50.pdf

8. Чурикова О.В., Гаврилюк Л.В. Проблемні питання визначення переліку осіб, які не можуть бути допитані як свідки за новим кримінальним процесуальним кодексом України // Митна справа. – 2013. – №2(86), частина 2, книга 1. – С.124-128.

Семінарське заняття 4

Тема 4. Участь захисника на стадії досудового розслідування.

1. Права та обов'язки захисника на досудовому розслідуванні та в суді. Документи, що підтверджують повноваження захисника
2. Стратегії та тактики захисту на стадії досудового розслідування.
3. Подання адвокатських запитів. Вимоги до адвокатського запиту.
4. Діяльність захисника під час обрання, зміни та продовження заходів забезпечення кримінального провадження.
5. Поняття адвокатського дос'є, співвідношення його із захисним дос'є. Право та обов'язок ведення адвокатського дос'є захисником. Вимоги до дос'є.

Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

1. Представництво у кримінальному процесі. Надання правової допомоги свідку.
2. Зустріч захисника з підозрюваним, з'ясування обставин справи і підготовка плану захисту. Пошук слідчих помилок і тактика їх використання захисником на досудовому розслідуванні.
3. Участь сторони захисту в доказуванні під час досудового розслідування.
4. Підтвердження стороною захисту факту надання їй доступу до матеріалів. Обов'язок сторони захисту за запитом прокурора надати доступ до будь-яких речових доказів або їх частин, документів або їх копій, до житла чи іншого володіння, якщо вони знаходяться у володінні або під контролем сторони захисту, якщо сторона захисту має намір використати відомості, що містяться в них, як докази у суді.
5. Дії сторони захисту при продовженні строку досудового розслідування.
6. Процесуальні та тактичні можливості захисника під час проведення слідчих дій.

Теми есе (рефератів)

1. Участь захисника при проведенні слідчих (розшукових) дій.
2. Права підозрюваного, його захисника при призначенні та проведенні експертизи.
3. Оскарження стороною захисту рішення слідчого, прокурора про відмову в задоволенні клопотання про проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій.

Рекомендована література

1. Астапенко О. Процесуальна форма витребування предметів і документів у порядку ч. 1 ст. 66 КПК України // Право України. – 2008. – №1. – С.92.
2. Васильков Д.С. Актуальні проблеми пояснення у кримінальному процесі України // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія юридичні науки. – 2016р. - Випуск 2. - Том 3.– С.59-63
3. Вапнярчук В.В. Теорія і практика кримінального процесуального доказування: монографія. – Х.: Юрайт, 2017. – 408с.
4. Вапнярчук В. Поняття кримінально-процесуального доказування / В. Вапнярчук // Вісник Академії правових наук України . – 2011 . – N4 . – С.193-201.
5. Гловюк І. Окремі аспекти доказування при застосуванні засобів забезпечення кримінального провадження слідчим суддею // Право України. – 2014. – №10. – С.97-103.
6. Гумін О.М. Діяльність захисника в ході збирання та дослідження доказів у кримінальному провадженні // Митна справа – 2013 – №2(86) частина 2, книга 1. – С.81-87.
7. Гринюк В. О. Реалізація змагальності сторін щодо отримання доказів під час досудового розслідування / В. О. Гринюк // Вісник кримінального судочинства. - 2015. - № 2. - С. 23-30. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vkc_2015_2_4.pdf.
8. Гловюк І. Окремі аспекти доказування при застосуванні засобів забезпечення кримінального провадження слідчим суддею // Право України. – 2014. – №10. – С.97-103.
9. Гмирко В. П. Доказування в кримінальному процесі: діяльнісна парадигма. Теоретичний аналіз. Проблематизація. СМД-репрезентація : моногр. /Текст/ Валерій Петрович Гмирко. — Дніпропетровськ : Академія митної служби України, 2010. — 314с.
10. Коваленко Є.Г. Наукові засади кримінально-процесуального доказування: монографія – Юрінком Інтер, 2011. – 448с.
11. Кучинська О.П. , Шаркова А. Недопустимість доказів, зібраних під час затримання підозрюваного уповноваженою службовою особою: деякі проблемні аспекти // Право України. – 2014. – №10. – С.75-81.
12. Лобойко Л.М. Реформування кримінально-процесуального законодавства у частині регламентації окремих питань доказування // Часопис Національного університету "Острозька академія". Серія "Право". – 2011. – №2(4).
13. Ляш А.О. Збирання доказів та їх процесуальних джерел за новим КПК України // Митна справа. – 2013. – №1(85), частина 2, книга 2. – С.46-53.
14. Маланюк А., Павлишин А. Тенденції розвитку сучасної теорії доказів у кримінальному процесі // Вісник прокуратури. – 2015. – №3. – С.56-64.
15. Навроцька В. Тягар доказування у кримінальному процесі: необхідність перегляду традиційного підходу // Вісник Львівського університету. – Серія юридична. – 2013. – Випуск 58. – С.322–327.

16. Попелюшко В. О. Предмет захисту та його доказування в кримінальній справі. — Київ: Прецедент, 2005. — 232с.
17. Рибалка О.В. Суб'єкти кримінально-процесуального доказування Автореф. дис.. на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.09. — Київ, 2010.- 22с.
18. Сербіна А. Тактика захисту у справах, де проводились негласні слідчі (розшукові) дії / А. Сербіна // Вісник Національної асоціації адвокатів України. — Ч. 1. — 2015. — № 12. — С. 18–21; Ч. 2. — 2016. — № 3. — С. 32–37.
19. Скрябін О. М. Участь адвоката при вирішенні питання про обрання підозрюваному, обвинуваченому запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою / О. М. Скрябін // Держава та регіони. Серія: Право. —2014. — № 2. — С. 143–148. з.п
20. Смирнов Є. Статус захисника як суб'єкта доказування у кримінальному судочинстві / Є. Смирнов // Підприємництво, господарство і право. — 2014. — № 12. — С. 82–85.
21. Татаров О.Ю. Реформа адвокатури — невід'ємна гарантія змагальності на досудовому провадженні / О.Ю. Татаров // Актуальні проблеми реформування кримінально-процесуального законодавства й удосконалення діяльності судових і правоохоронних органів України: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Луганськ, 20 квітн. 2012 р. / М.Й. Курочка, О.І. Левченков, В.І. Галаган та ін. — Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2012. — С. 18-21.
22. Трофименко В. М. Особливості участі захисника в доказуванні в кримінальному провадженні: деякі теоретико-прикладні аспекти // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. - 2015. - Випуск 33. —Т.2 - С. 165-168.
23. Шульга А. О. Питання процесуальної участі в доказуванні сторони захисту та особи потерпілого / А. О. Шульга // Форум права. - 2015. - № 2. - С. 198–202. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2015_2_35.pdf.
24. Яновська О. Правова позиція захисту в кримінальному провадженні: шляхи відстоювання у процесі доказування // Право України. — 2014. — №10. — С.124-132.

Семінарське заняття 5

Тема 5. Особливості діяльності захисника на стадії підготовчого провадження та у суді першої інстанції.

1. Підготовка адвоката - захисника до участі у судовому розгляді: вироблення стратегії захисту, узгодження її з обвинуваченим.
2. Участь у дослідженні обставин та перевірки їх доказами під час судового розгляду.
3. Доведення недопустимості доказів сторони обвинувачення.
4. Вступна промова адвокат-захисника.
5. Прямий допит. Методика допиту захисником обвинуваченого, потерпілого, свідка. Перехресний допит.

6. Судові дебати. Поняття захисної промови. Підготовка захисника до захисної промови, методика її проголошення. Структура захисної промови.

Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

1. Застосування науково-технічних засобів в суді.
2. Методика представлення доказів в суді.
3. Структура (зовнішня форма) та подача захисної промови.
4. Право захисника на репліку.
5. Позов в кримінальному провадженні. Правові підстави допуску адвоката до справи.
6. Ознайомлення з журналом судового засідання та матеріалами його технічного запису. Порядок подання на них зауважень і їх розгляд.

Теми есе (рефератів)

1. Порядок запрошення, призначення, забезпечення обов'язкової участі захисника у кримінальному провадженні.
2. Правова позиція захисника. Колізія позицій захисника і підзахисного.
3. Особливості здійснення адвокатом захисту неповнолітніх та осіб, які через свої фізичні або психічні вади не в змозі самостійно здійснювати своє право на захист.

Рекомендована література

1. Басай Н. М. Зарубіжний досвід визнання доказів недопустимими у кримінальному процесі / Н. М. Басай // Європейські перспективи. - 2013. - № 10. - С. 95-102. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/evpe_2013_10_18.pdf.
2. Вапнярчук В. В. Допустимість доказів (доказування) в практиці Європейського Суду / В. В. Вапнярчук // Публічне право. - 2015. - № 2. - С. 177-183. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/pp_2015_2_25.pdf.
3. Вапнярчук В. В. Допустимість доказів (доказування) в практиці Європейського Суду / В. В. Вапнярчук // Публічне право. - 2015. - № 2. - С. 177-183. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/pp_2015_2_25.pdf.
4. Вапнярчук В. В. Правові наслідки порушення процесуальної форми збирання доказів у кримінальному провадженні / В. В. Вапнярчук // Публічне право. - 2015. - № 3. - С. 201-210. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pp_2015_3_27
5. Васяев А.А. Признание доказательств недопустимыми в ходе судебного следствия в суде первой инстанции в российском уголовном процессе: монография / А.А. Васяев.—М.: Волтерс Клувер 2010. — 176 с.
6. Гловюк І.В. Подання сторонами доказів у судовому розгляді: проблемні питання // Вісник кримінального судочинства. – 2015р. - №3 (частина 1). – С.28-33.

7. Гмирко В. Кримінально-судові докази: юридичне поняття чи дефініція // Право України. – 2014. – №10. – С.26-33.

8. Дроздов Олександр. До проблеми визнання документів доказами та порядку їх отримання // Вісник прокуратури. – 2009. – №2. – С.90.

9. Запотоцький А.П. Документи як процесуальні джерела доказів у кримінальному судочинстві. //Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.09 – кримінальний процес і криміналістика; судова експертиза. – Київ, 2009. – 18с.

10. Слободзян А. Документ як джерело доказів у кримінальному провадженні [Текст] / А. Слободзян // Науковий часопис Національної академії прокуратури України. – 2014. – № 1. – С. 184–190 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.chasopysnapu.gp.gov.ua/chasopys/ua/pdf/1-2014/184-slobodzan.pdf>

11. Кирсанов А.Ю. Горбунов А.А. Допустимость доказательств в предварительном слушании. – М.: Издательство «ЭЛИТ», 2010. – 168с.

12. Кудрявцев В.Л. Проблемы двойного стандарта при определении допустимости доказательств в российской уголовно-процессуальной науке // Актуальные проблемы уголовно-процессуального права и практика его применения: Материалы международной дистанционной научно-практической конференции. Караганда: КЮИ МВД РК им. Б. Бейсенова, 2009. С. 7-13.

13. Легких К. В. Процесуальні помилки суб'єктів доказування при застосуванні статей 23, 291, 349 КПК як підстава визнання доказів недопустимими / К. В. Легких // Часопис цивільного і кримінального судочинства. - 2014. - № 5. - С. 95-99. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Chcks_2014_5_10.pdf.

14. Ляш А.О., Благодир В.С. Захисник як суб'єкт доказування в судових стадіях кримінального процесу // Адвокат. – 2012. – №10. – С.19-21.

15. Матвійчук В. К. Тактика та методика участі адвоката-захисника у судовому слідстві та судових дебатах у кримінальних справах / В. К. Матвійчук, А. В. Закревський // Юридична наука. – 2012. – № 3. – С. 135–140.

16. Одинцова І. М. Діяльність сторони захисту при збиранні, дослідженні та перевірці доказів в умовах судового слідства / І. М. Одинцова // Право і суспільство. – 2014. – № 1. – С. 254–259.

17. Павлишин А. Визнання доказів недопустимими за КПК України 2012р. // Актуальні проблеми доказування у кримінальному провадженні: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (27 листопада 2013р., м.Одеса) / відпов. за випуск Ю.П.Аленін. – Одеса, Юридична Література, 2013. – С. 123-128.

18. Панова А.В. Визнання доказів недопустимими у кримінальному провадженні: монографія / А.В. Панова. – Харків: Право, 2017. – 256с

19. Ряшко О. В. Деякі проблемні питання щодо значення та умов допустимості отримання доказів у кримінальному процесі / О. В. Ряшко // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. серія юридична. - 2013. - Вип. 4. - С. 428-436. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nvlduvs_2013_4_48.pdf

20. Рожнова В. В. Недопустимість доказів у кримінальному провадженні / В. В. Рожнова // Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ . - 2013. - № 1. - С. 301-306. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/aymvs_2013_1_53.pdf
21. Ряшко О. В. Значення та використання обвинувальних і виправдувальних доказів у кримінальному процесі / О. В. Ряшко // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. серія юридична. - 2014. - Вип. 2. - С. 367-373. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nvlduvs_2014_2_40.pdf.
22. Сергеева Д.Б. Допустимість доказів в теорії та КПК 2012 року // Вісник кримінального судочинства. – 2015р. - №3 (частина 1). – С.80-87.
23. Стоянов М.М. Концепції допустимості доказів: проблеми теорії, нормативної регламентації та правозастосовної практики // Часопис Академії адвокатури України –2009. -- №4.
24. Строган Анна. Заявлення, розгляд і вирішення клопотань про виключення доказів зі справи як недопустимих // Юридична Україна. –2008. – №.7 – С.96.
25. Тайлієва Х. Р. Використання доказів у рішеннях суду під час здійснення підготовчого провадження у першій інстанції / Х. Р. Тайлієва // Право і суспільство. - 2015. - № 2. - С. 273-280. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Pis_2015_2_47.pdf.
26. Тютюнник В. В. Окремі питання оцінки недопустимості доказів, отриманих внаслідок істотного порушення прав та свобод людини [Електронний ресурс] / В. В. Тютюнник // Форум права . - 2014. - № 1. - С. 490–496. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2014_1_86.pdf
27. Тютюнник В. В. Вплив практики європейського суду з прав людини на розвиток інституту допустимості доказів у кримінальному процесі України [Електронний ресурс] / В. В. Тютюнник // Юрист України . - 2013. - № 3. - С. 82-87. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/uy_2013_3_15.pdf
28. Тютюнник В. В. Окремі питання визнання доказів недопустимими в кримінальному провадженні [Електронний ресурс] / В. В. Тютюнник // Актуальні проблеми права: теорія і практика . - 2013. - № 27. - С. 526-534. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/app_2013_27_71.pdf
29. Фомин М.А. Допустимость доказательств, собранных защитником // Уголовный процесс. – 2008. – №2. – С.32-38.
30. Шевчишен Артем Вікторович. Допустимість доказів у кримінальному процесі України та США (порівняльно-правовий аналіз) // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. – 2010. – №.3. – С.166.
31. Штурмак О. Забезпечення прав людини як невід'ємна умова допустимості доказів у кримінальному судочинстві України // Право України. – 2009. – №7. – С.125.

Семінарське заняття 6

Тема 6. Захисник у стадіях перегляду судових рішень.

1. Проведення в суді апеляційної інстанції. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в апеляційному порядку. Вивчення матеріалів справи в суді.
2. Апеляційна (касаційна) скарга. Вимоги до таких скарг.
3. Складання скарг захисником. Строк подання скарг про перегляд судових рішень та підстави їх подання.
4. Вступ у апеляційне та касаційне провадження нового захисника.
5. Правові наслідки подачі апеляційної (касаційної) скарги захисником, який втратив повноваження захисника.
6. Особливості діяльності захисника під час апеляційного та касаційного проваджень.

Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

1. Права та обов'язки адвоката в кримінальному процесі.
2. Методика допиту захисником обвинуваченого, потерпілого, свідка.
3. Проведення в суді касаційної інстанції. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в касаційному порядку.
4. Підстави для подання касаційної скарги, складання та узгодження касаційної скарги з підзахисним.
5. Заявлення клопотань на різних етапах судового розгляду справи.
6. Проведення за нововиявленими обставинам.

Теми есе (рефератів)

1. Звернення адвоката у кримінальному провадженні до Європейського суду з прав людини.
2. Підстави та порядок подання адвокатського запиту.
3. Відповідальність за ненадання відповіді на адвокатський запит.

Рекомендована література

1. Конституція України від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30.
2. Європейська конвенція про захист прав і основних свобод людини. Прийнята 4 листопада 1950 р. // Вісник Верховного Суду України. - 1997. - № 3.
3. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства, прийнятий на пленарному засіданні в Страсбурзі у жовтні 1988 р.
4. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII // Відомості Верховної Ради України. - № 911-VIII зі змінами станом на 24.12.2015.

5. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р., № 580-VIII ВВР - 2015, № 40-41.
6. Закон України „Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину не законними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду” // Відомості Верховної Ради України. - 1995. - № 1 (з наступними змінами та доповненнями).
7. Закон України від 18 лютого 1992 року „Про оперативно-розшукову діяльність” // Відомості Верховної Ради України. - 1992. - № 22. - Ст. 303 із наступними змінами.
8. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» // Газета «Голос України» від 16.07.2016 р. – № 132-133.
9. Закон України „Про адвокатуру та адвокатську діяльність” від 5.07.2012 року.
10. Закон України „Про безоплатну правову допомогу” // Відомості Верховної Ради України. - 2011. - № 51. - Ст. 577.
11. Положення про порядок ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань. Затв. наказом Генерального прокурора України № 69 від 17 серпня 2012 року.
12. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 24 жовтня 2003 р. 8 „Про застосування законодавства, яке забезпечує право на захист у кримінальному судочинстві” // Постанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах (1973-2004): Офіційне видання / За заг. ред. В.Т. Маляренка. - К., 2004.
13. Бобечко Н.Р. Доказування у стадіях апеляційного та касаційного провадження за КПК України: навч. посіб. / Н.Р. Бобечко, за ред. проф. В.Т.Нора. – Тернопіль: Підручники та посібники, 2014. – С.6-67.
14. Бобечко Н. Р. Оцінка доказів судом апеляційної інстанції у кримінальному провадженні / Н. Р. Бобечко. // Часопис Академії адвокатури України. - 2013. - № 3. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Chaau_2013_3_3.pdf
15. Зейкан Я.П. Захист у кримінальній справі: Науково-практичний коментар / Я.П. Зейкан. – Вид. четверте, стереотипне. – К.: КНТ, 2009. – 600 с.
16. Кримінальне провадження. Процесуальні документи захисту: посіб. / О.Г. Яновська, Л.Л. Лазебний. - К.: Прецедент, 2013. 160 с.
17. Попелюшко В.О. Функція захисту в кримінальному судочинстві України: правові, теоретичні та прикладні проблеми: монографія / В.О. Попелюшко. - Острог: Вид-во Нац. ун-ту „Острозька академія”, 2009. - 634 с.
18. Сімонович Д.В. Європейські стандарти забезпечення прав людини у досудових стадіях кримінального процесу України: монографія / Д.В. Сімонович. - Х.: НикаНова, 2011. - 272 с.
19. Скрябін О. М. Діяльність захисника в підготовчій частині апеляційного провадження в кримінальному процесі / О. М. Скрябін // Публічне право. – 2015. – № 3. – С. 219–225.

20. Тертишник В.М. Захисник у змагальному кримінальному процесі / В. Тертишник // Бюлетень Міністерства юстиції України. - 2010. - № 12. - С. 90-95.

21. Уваров В.Г. Застосування практики Європейського Суду з прав людини та норм міжнародно-правових актів в удосконаленні кримінального судочинства України: монографія / В.Г. Уваров; за заг. ред. д-ра юрид. наук В.М. Тертишника. - Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2012. - 268 с.

Семінарське заняття 7

Тема 7. Діяльність захисника у провадженнях за участю суду присяжних.

1. Виникнення права на суд присяжних.
2. Участь захисника у формуванні колегії суду присяжних.
3. Особливості доказування захисником у судовому провадженні за участю присяжних.
4. Особливості захисної промови у суді присяжних.

Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

1. “Нові” можливості захисника у суді присяжних.
2. Правові можливості сприяння адвоката-представника відмові позивача від позову, визнанню позову відповідачем та укладанню мирової угоди. Підготовка заперечень проти позову.
3. Порядок оскарження адвокатом-представником судових рішень, які набули законної сили.

Теми есе (рефератів)

1. Характерні ознаки провадження за участю присяжних.
2. Консультативна робота адвоката на підприємстві, в установі, організації.
3. Особливості виконання адвокатського доручення у справах щодо корпоративних спорів.

Рекомендована література

1. Конституція України від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30.
2. Закон України „Про адвокатуру та адвокатську діяльність” від 5 липня 2012 року.
3. Адвокатура України: Навчальний посібник: У 2 кн. / За ред. Доктора юридичних наук, професора С.Я. Фурси. - К.: Видавець Фурса С.Я.: КНТ, 2007. – 940 с.

4. Гринишин А.Б. Участь народу у здійсненні правосуддя у кримінальних справах за законодавством України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. / А.Б. Гринишин. – Київ, 2012. – 18 с.

5. Дикарев И. Значение совести при оценке доказательств присяжными заседателями // Законность. – 2007. – №11. – С.20.

6. Організація роботи адвокатури в Україні: навч. посіб. / Т.Б. Вільчик, О.М. Овчаренко, А.В. Іванцова та ін.; за заг. ред. І.Є Марочкіна. - Х.: Право, 2014. - 392 с.

7. Святоцький О.Д., Михеєнко М.М. Адвокатура України: Навч. посіб. для студентів юрид. вищих. навч. закладів і фак. - К.: Ін Юре. - 1997. – 224 с.

8. Синеокий О.В. Адвокатура как институт правовой помощи и защиты: проблемы становления и перспективы развития: Монография. - Запорожье: ЗНУ, 2007. - 432 с.

3. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ НА ЗАЛІК

1. Предмет, система і нормативно-правові джерела навчальної дисципліни «Діяльність адвоката у кримінальному провадженні».

2. Історичні аспекти становлення адвокатури та адвокатської діяльності.

3. Еволюція суспільних відносин як засада виникнення та існування адвоката як захисника.

4. Адвокатура Греції та Риму.

5. Організація адвокатури за Литовськими статутами.

6. Впорядкування адвокатської професії у «Правах, по котрым судится малороссийский народ».

7. Адвокатура у період судової реформи 1864 р.

8. Розвиток адвокатури в радянський період.

9. Розвиток демократичних засад організації адвокатури та адвокатської діяльності в Україні.

10. Адвокатура та адвокатська діяльність в контексті Конституції України, Кримінального процесуального кодексу, Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та інших нормативно-правових документів.

11. Захист як вид адвокатської діяльності.

12. Форми участі адвоката у кримінальному провадженні, їх значення.

13. Вплив участі адвоката на досудове розслідування.

14. Поняття захисника у кримінальному провадженні.

15. Кримінальне процесуальне законодавство як основа діяльності адвоката у кримінальному провадженні.

16. Міжнародні стандарти захисту.
17. Адвокат як суб'єкт кримінального провадження у державах континентальної та англо-саксонської систем права.
18. Обов'язкова участь захисника у кримінальному судочинстві.
19. Документи, які підтверджують повноваження захисника у провадженні.
20. Залучення захисника до окремої процесуальної дії.
21. Обставини, які виключають участь захисника у кримінальному у провадженні.
22. Вимоги до захисника та здобуття статусу адвоката в Україні.
23. Поняття процесуального статусу захисника як суб'єкта кримінального провадження.
24. Загальні та спеціальні права та обов'язки захисника як адвоката.
25. Суть та значення адвокатської етики у діяльності захисника.
26. Визначення "конфлікту інтересів" через призму кримінального провадження.
27. Випадки відмови захисника від виконання своїх обов'язків у кримінальному провадженні.
28. Відмова клієнта від послуг адвоката-захисника.
29. Способи притягнення захисника до відповідальності за невиконання обов'язків у кримінальному провадженні.
30. Класифікація гарантій діяльності захисника у кримінальному провадженні.
31. Загальні гарантії діяльності адвоката у кримінальному провадженні.
32. Гарантії спрямовані на дотримання адвокатської таємниці.
33. Гарантії пов'язані із особливостями проведення окремих процесуальних дій відносно адвоката.
34. Гарантії пов'язані з особливим порядком притягненням адвокатів до відповідальності.
35. Процесуальні гарантії адвоката, передбачені виключно КПК України.
36. Стратегії та тактики захисту на стадії досудового розслідування.
37. Збирання доказів захисником.
38. Подання адвокатських запитів як реальний спосіб збирання доказів захисником.
39. Ініціювання проведення слідчих та негласних слідчих (розшукових) дій.
40. Проведення опитування осіб як спосіб збирання необхідної інформації захисником.
41. Тимчасовий доступ до речей та документів як інструмент збирання доказів захисником.
42. Подання адвокатських запитів. Вимоги до адвокатського запиту.

- 43.Процесуальні та тактичні можливості захисника під час проведення слідчих дій.
- 44.Консультування клієнта під час проведення слідчих дій.
- 45.Фіксування процедури проведення слідчої дії.
- 46.Діяльність захисника під час обрання, зміни та продовження заходів забезпечення кримінального провадження.
- 47.Діяльність захисника під час затримання особи.
- 48.Затримання на підставі ухвали слідчого судді та “законне” затримання.
- 49.Діяльність захисника у випадку недотримання передбаченої законом процедури затримання особи.
- 50.Поняття адвокатського досьє, співвідношення його із захисним досьє. Вимоги до досьє.
- 51.Право та обов’язок ведення адвокатського досьє захисником.
- 52.Підготовка клієнта до участі у судовому розгляді.
- 53.Розробка стратегії захисту.
- 54.Участь адвоката у дослідженні обставин та перевірки їх доказами під час судового розгляду.
- 55.Доведення адвокатом недопустимості доказів сторони обвинувачення.
- 56.Поняття захисної промови, її структура.
- 57.Підготовка до захисної промови.
- 58.Апеляційна (касаційна) скарга як вид діяльності адвоката у кримінальному провадженні. Вимоги до таких скарг.
- 59.Складання скарг захисником.
- 60.Строк подання скарг про перегляд судових рішень та підстави їх подання.
- 61.Вступ у апеляційне та касаційне провадження нового захисника.
- 62.Правові наслідки подачі апеляційної (касаційної) скарги захисником, який втратив повноваження захисника.
- 63.Особливості діяльності захисника під час апеляційного та касаційного проваджень.
- 64.Виникнення права на суд присяжних.
- 65.Участь захисника у формуванні колегії суду присяжних.
- 66.Особливості доказування захисником у судовому провадженні за участю присяжних.
- 67.Особливості захисної промови у суді присяжних.
- 68.Особливості проведення процесуальних дій стосовно неповнолітніх.
- 69.Участь захисника у проведенні дій стосовно неповнолітніх.
- 70.Особливості захисту позицій неповнолітніх осіб у суді.